

ماهنامه

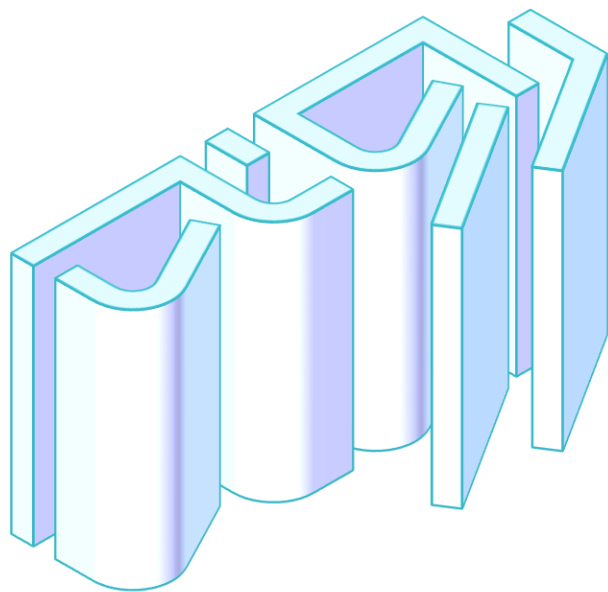
رسانه

شماره یک

خرداد ۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخن مدیر مسئول

در زمانه‌ای ایستاده‌ایم که خلاقیت، بخشی جدایی‌ناپذیر از زیست فردی، اجتماعی و اقتصادی ما شده است. از دل همین خلاقیت‌هاست که روایت‌های تازه، کسب‌وکارهای نوپا، فناوری‌های تحول‌آفرین و روندهای نوین فرهنگ و صنایع خلاق زاده می‌شود. در چنین جهانی، دیگر نمی‌توان با نگاه دیروز، فردا را ساخت.

«روند» با همین باور متولد شده است؛ با این امید که بتواند پژواک صنایع خلاق را در جهان و ایران بازتاب دهد؛ صدایی که گاه در میان هیاهوی خبرهای روزمره گم می‌شود. ما تلاش می‌کنیم تا چراغی باشیم برای دیدن آنچه در راه است؛ نشریه روند به همت گروهی از دغدغه‌مندان و پژوهشگران صنایع خلاق، هر ماه، فرصتی تازه برای گفت‌وگو، آگاهی و هم‌افزایی در سپهر صنایع فرهنگی و خلاق فراهم می‌آورد. روند در هر شماره، ابتدا گذری بر روندهای روز صنایع خلاق در عرصه جهانی دارد؛ در گام بعد با عینک تیزبینانه وضعیت این صنایع در ایران را بررسی می‌کند؛ می‌کوشد صمیمانه، کسب و کارهای فعال این عرصه را به گفتگو دعوت کند؛ به فراخور هر شماره سراغ یکی از صنایع خلاق کلیدی می‌رود و در پایان با طرح و ایده‌ای نو، مسیر توسعه صنایع خلاق کشور را ترسیم می‌کند. آینده ساخته خواهد شد؛ اما فقط اگر از امروز بهتر ببینیم و بهتر بفهمیم.

شناسنامه

عنوان نشریه:

ماهنامه روند | مروری بر فرهنگ و صنایع خلاق

مدیر مسئول:

محمدعلی امینی

سردبیر:

زهره اکبری

هیأت تحریریه:

محمدامین شفیعی خانی، ارسلان ویسی، طاهره رفیعی، محمدجواد نصیری

مشاور:

فرزانه شریفی

گرافیک و صفحه‌آرایی:

وحید باقرپور

دوره انتشار:

ماهانه

تاریخ و نوبت انتشار:

خرداد ۱۴۰۴ | شماره یک

فهرست مطالب

۲۶

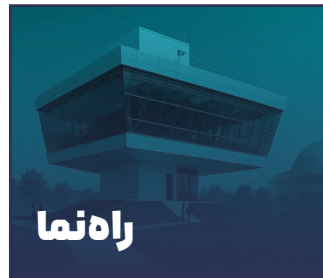
۱۰

۷

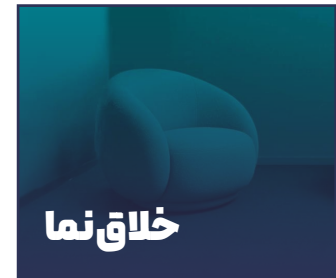
۶

۵۰

۴۰

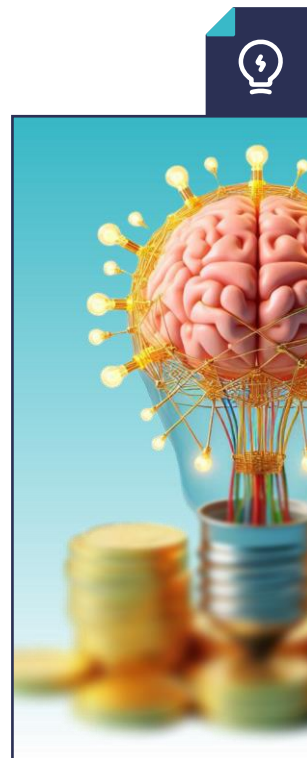
۳۴

دیباجه

خلاقیت، زبان مشترک فرداهاست. جهان در حال حرکت به سوی اقتصادی است که در آن ارزش‌آفرینی نه از منابع سنتی، بلکه از ایده‌ها و نوآوری‌ها برمی‌خیزد. در این چشم‌انداز، صنایع خلاق نه یک انتخاب، که ضرورتی برای آینده‌اند. شناسایی فرصت‌ها، درک روندهای نوظهور و تحلیل تحولات این عرصه، پایه‌ای اساسی برای سیاستگذاری آگاهانه و مدیریت اثربخش است.

نشریه روند «مروری بر فرهنگ و صنایع خلاق» تلاشی است برای بازتاب این دگرگونی‌های بزرگ؛ هر ماه، با گردآوری تازه‌ترین رویدادها، روندها و فراروندهای کلیدی، تجارب و تحلیل‌های آینده‌نگر، پلی خواهیم ساخت میان دغدغه‌مندان صنایع فرهنگی و خلاق کشور و جریان‌های جهانی. این بولتن، دعوتی است به دیدن، اندیشیدن و پیش افتادن؛ در مسیری که فردای بهتر صنایع فرهنگی و خلاق را رقم می‌زند.

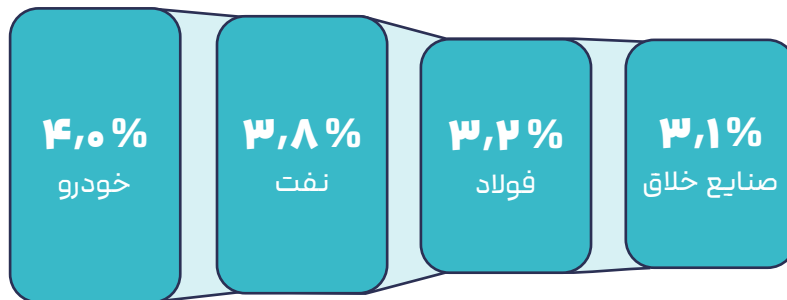

پیش‌نما

مؤلفه‌های بنیادین صنایع فرهنگی و خلاق

صنایع خلاق، همگام با سایر صنایع بزرگ

سهم (درصد) تقریباً برابر صنایع خلاق با سایر صنایع از اقتصاد جهانی

وضعیت صنایع خلاق در جهان

۳,۱ درصد | ۳۱۰۰ میلیارد دلار

سهم صنایع خلاق از
تولید ناخالص

۶,۱ درصد | ۲۰۰ میلیون شغل

سهم صنایع خلاق از
اشتغال

جهان نما را
بشنوید.

جهان‌نما

از تازه‌ترین تحولات تا داغ‌ترین روندها

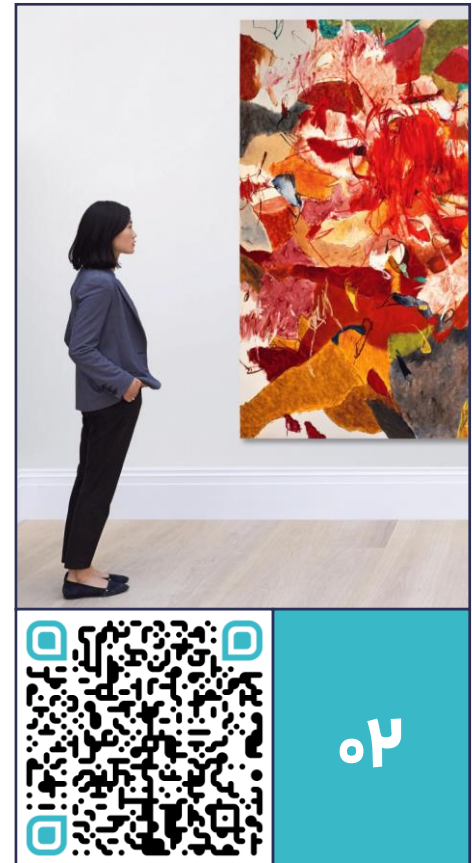
تعرفه‌های جدید و تغییر معادلات بازار جهانی اسباب‌بازی

◀ با اعمال تعرفه‌های سنگین بر واردات اسباب‌بازی از چین، که حدود ۸۰ درصد از اسباب‌بازی‌های وارداتی به آمریکا را تأمین می‌کند، قیمت‌ها افزایش یافته و فشار بر تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان آمریکایی بیشتر شده است. از سوی دیگر، صنعت اسباب‌بازی هند آماده بهره‌برداری از فرصت‌های جنگ آمریکا و چین است. صادرکنندگان هندی اعلام کرده‌اند که تولیدکنندگان داخلی در حال گسترش سرمایه‌گذاری‌های مشترک با شرکت‌های جهانی هستند. آمریکا تعرفه‌های اضافی ۲۶ درصدی بر واردات از هند اعمال کرده است در حالی‌که صادرات ویتنام حدود ۶ میلیارد دلار و چین ۸۰ میلیارد دلار است و اکنون محصولات آن‌ها با تعرفه‌های بالاتری نسبت به اسباب‌بازی‌های هندی مواجه است.

تهدید تعاملات فرهنگی و تجاری با ۱۰ درصد تعرفه بر هنر

◀ طبق فرمان اجرایی ترامپ با اعمال تعرفه جدید ۱۰ درصدی بر اقلام مربوط به هنر، نگرانی‌هایی چون تغییر قیمت آثار هنری و مواد اولیه، کاهش تعاملات فرهنگی و افزایش موانع تجاری برای فعالان ایجاد شده است. این تعرفه‌های جدید بر واردات از کشورهای چون کانادا، مکزیک، هنگ‌کنگ و چین صورت گرفته است، هرچند آثار هنری اصیل، اشیای کلکسیونی و عتیقه‌جات همچنان معافاند.

هالیوود

زیر تیغ محدودیت‌های جدید چین

◀ در واکنش به افزایش تعرفه‌های وارداتی، چین اعلام کرد که واردات فیلم‌های هالیوودی را به‌طور فوری محدود خواهد کرد. این اقدام تلاقی‌جویانه در حالی صورت می‌گیرد که سهم فیلم‌های آمریکایی در گیشه چین به حدود ۵ درصد کاهش یافته و فیلم‌های داخلی حدود ۸۰ درصد از درآمد سالانه گیشه را به خود اختصاص داده‌اند. این محدودیت‌ها می‌تواند تأثیرات مالی قابل توجهی بر استودیوهای هالیوودی داشته باشد، به‌ویژه با توجه به اینکه چین دومین بازار بزرگ فیلم در جهان است.

انیمیشن چینی نژا ۲؛ پرفروش‌ترین فیلم غیرهالیوودی تاریخ

◀ پویانمایی چینی «Ne Zha ۲» با فروشی ۱.۲ میلیارد دلاری در ۱۲ روز تبدیل به پرفروش‌ترین فیلم چینی با فروشی بیش از ۱ میلیارد دلار شد. این پویانمایی که در تولید آن ۱۳۸ شرکت پویانمایی و بیش از ۴ هزار نفر مشارکت داشته‌اند، اولین فیلم غیرهالیوودی است که در فهرست ۲۰ فیلم پرفروش جهان قرار گرفته است. این فیلم دو هفته پس از اکران در چین، در استرالیا، نیوزیلند و آمریکای شمالی نیز اکران شد. این پویانمایی تاکنون به فروش ۱۴.۸۸۳ میلیارد یوان (حدود ۲.۰۶ میلیارد دلار) در گیشه رسیده است.

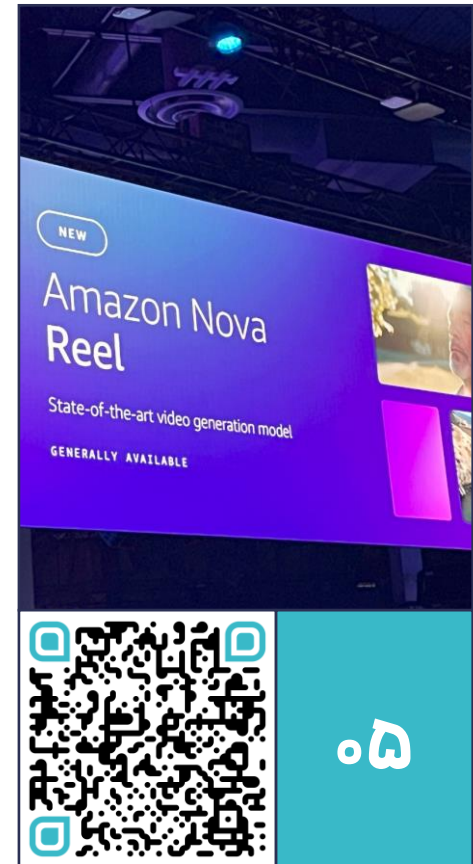
◀ نکته جالب آن‌که؛ با این موفقیت مقامات گردشگری در چندین استان چین به سرعت برای معرفی کردن استان خود به عنوان زادگاه شخصیت اصلی این فیلم (نژا) وارد رقابت شده‌اند. طبق داستان‌های اسطوره‌ای چین، «نژا» در گذرگاه چنتانگ متولد شده اما مکان امروزی این گذرگاه معلوم نیست. با این وجود، گردشگری ۳ منطقه‌ای که ادعای محل تولد نژا را دارند بیش از ۵۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافته است.

ویدئوهای دو دقیقه‌ای؛ چرخش تازه صنعت رسانه با هوش مصنوعی

◀ آمازون مدل هوش مصنوعی تولید ویدیوی خود، «نوا ریل (Nova Reel)»، را به نسخه‌ی ۱.۱ ارتقاء داد. این نسخه قادر است ویدیوهایی چندثباتی با سبکی یکپارچه و تا دو دقیقه تولید کند. کاربران می‌توانند با استفاده از پرامپت‌هایی تا ۴۰۰۰ کاراکتر و ترکیب آن با تصاویر مرجع، کنترل بیشتری بر ترکیب‌بندی ویدیوها داشته باشند. نوا ریل جدید، امکان ساخت ویدیوهایی با حداکثر ۲۰ شات شش‌ثانیه‌ای را فراهم می‌کند.

◀ این سرویس تنها از طریق پلتفرم‌های AWS مانند Bedrock در دسترس است و دسترسی به آن نیاز به درخواست رسمی دارد. با این حال، نگرانی‌هایی درباره‌ی منشأ داده‌های آموزشی و مسائل حقوق مالکیت فکری پیرامون این فناوری مطرح شده است. آمازون اعلام کرده که از کاربران در برابر اتهامات احتمالی نقض حق نشر محافظت خواهد کرد.

خطرات پنهان اکشن فیگورهای هوش مصنوعی برای مالکیت معنوی

◀ موج جدیدی از تصاویر تولیدشده با هوش مصنوعی در شبکه‌های اجتماعی در حال گسترش است که چهره‌های معروفی مانند لیونل مسی و دونالد ترامپ را به صورت اکشن فیگورهای پلاستیکی در بسته‌بندی‌های اسباب‌بازی نمایش می‌دهد. این تصاویر در پلتفرم‌هایی مانند تیک‌تاک و لینکدین به سرعت منتشر می‌شوند. کاربران برای استفاده از این ابزار باید در پلتفرم تصویری OpenAI ثبت‌نام کنند، که به جمع‌آوری داده‌های بیومتریک آن‌ها منجر می‌شود. علاوه بر این، هنرمندان از کپی‌برداری بدون مجوز آثارشان توسط هوش مصنوعی شکایت دارند، و چندین شرکت فعال در این حوزه با دعاوی حقوقی مواجه شده‌اند.

پرواز گردشگری در ترکیه با بالون اوج گرفت!

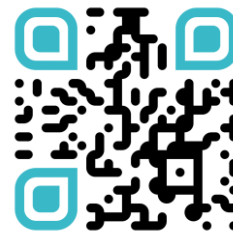
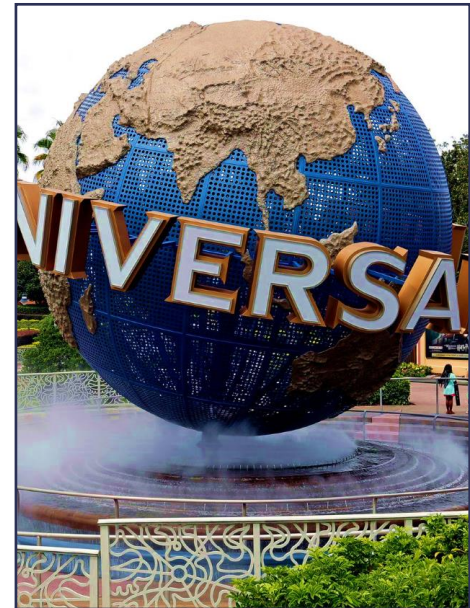

- ◀ ترکیه در سال ۲۰۲۴ با ثبت رکوردی جدید در گردشگری بالن‌سواری، میزبان ۹۳۳,۱۹۵ گردشگر در این حوزه بود. این آمار که توسط اداره کل هوانوردی غیرنظامی ترکیه منتشر شده، نشان‌دهنده افزایش ۲۵ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۳ است.
- ◀ هم‌اکنون ۷۱ اپراتور با ۴۴۱ بالن فعال در سراسر ترکیه به ارائه خدمات گردشگری هوایی مشغول‌اند.

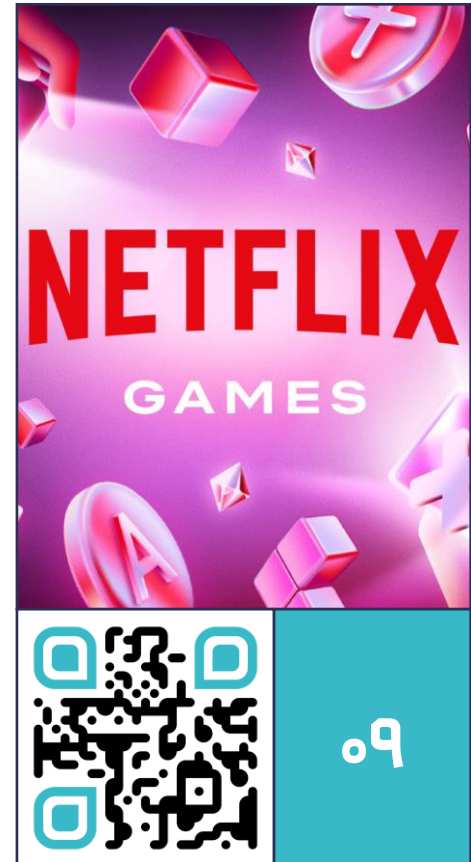
بریتانیا با پارک جدید یونیورسال به استقبال رونق گردشگری و اشتغال می‌رود.

◀ پیش‌بینی می‌شود، پارک تفریحی جدید یونیورسال به عنوان بزرگ‌ترین طرح تفریحی در تاریخ بریتانیا، حدود ۵۰ میلیارد پوند به اقتصاد بریتانیا وارد کند. انتظار می‌رود این پروژه که قرار است در سال ۲۰۳۱ افتتاح شود، باعث ایجاد حدود ۲۸,۰۰۰ شغل، از جمله ۸,۰۰۰ شغل در بخش مهمان‌نوازی و صنایع خلاق، می‌شود.

◀ دولت بریتانیا اعلام کرده است هدف از این پروژه، توسعه زیرساخت‌های محلی و حمایت از برنامه‌های آموزشی برای تربیت نیروی کار متخصص است.

نتفلیکس گیمز در سودای رهبری صنعت بازی

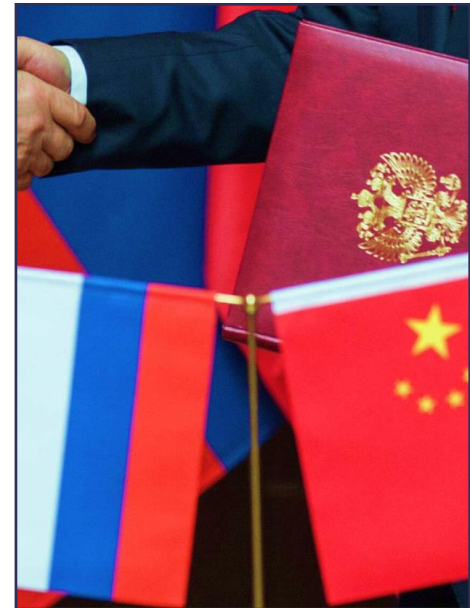
◀ نتفلیکس گیمز که در سال ۲۰۲۱ راه‌اندازی شد، هنوز جایگاه چشمگیری در بازار بازی‌ها پیدا نکرده، اما این به معنای کم‌کاری نیست. از عرضه بازی‌هایی چون Twelve Minutes تا خرید استودیوهایی مانند Night School Studio، همگی گویای مسیر متنوع و بلندپروازانه این شرکت‌اند.

◀ آلن تسکان، رئیس بخش گیمز گفت: «ماموریت ما در نتفلیکس، سرگرم کردن مردم است و اکنون دست‌کم ۷۰۰ میلیون نفر را سرگرم می‌کنیم. بازی‌ها گام بعدی در تحقق این هدف‌اند». اصطلاح «Couchplay» برای بازی‌هایی در این پلتفرم به‌کار می‌رود که هم چندنفره و هم تک‌نفره‌اند، روی تلویزیون اجرا و با موبایل کنترل می‌شوند.

پروژه‌های مشترک روسیه و چین؛ از «ابریشم سرخ» تا تولیدات آینده

◀ اولگا لیوبیموا، وزیر فرهنگ روسیه اعلام کرد که مسکو و پکن قصد دارند در پروژه‌های مختلف سرگرمی همکاری کنند. لیوبیموا گفت: «هدف ما این است که ایده‌های خاصی برای فیلم‌های مشترک تصویب کنیم که نه تنها مخاطبان زیادی را در روسیه و چین جذب کند، بلکه از نظر محتوا، هنری و باکیفیت نیز متمایز باشد.» او افزود که این طرح با حمایت اداری از مقامات مربوطه اجرا خواهد شد و به خلق فیلم‌های جدید و گسترش تبادلات تجاری و دولتی کمک خواهد کرد.

◀ وزارت فرهنگ روسیه اشاره کرد که دو کشور قبلاً در پروژه‌های فیلم مشترک مشارکت کرده‌اند، از جمله فیلم تاریخی «ابریشم سرخ»، که در فوریه در روسیه با موفقیت اکران شد و در اولین ماه بیش از ۵۰۰ میلیون روبل (معادل ۵.۹ میلیون دلار) درآمد داشت. این وزارتخانه افزود که این فیلم به زودی در چین اکران خواهد شد.

رکورد بی‌سابقه گردشگری ژاپن: ۱۰ میلیون بازدیدکننده تنها در سه ماه!

◀ ژاپن در سه ماهه اول سال ۲۰۲۵ با جذب بیش از ۱۰.۵ میلیون گردشگر، رکورد جدیدی ثبت کرد. تنها در ماه مارس، ۳.۵ میلیون نفر وارد این کشور شدند. تضعیف ارزش ین و فصل شکوفه‌های گیلاس از عوامل اصلی این رشد بی‌سابقه‌اند. ورود گردشگران از آمریکا و کانادا نیز رکورد تازه‌ای زده است.

◀ گردشگری، اکنون پس از صنعت خودرو، دومین منبع بزرگ صادرات ژاپن محسوب می‌شود. هزینه‌های گردشگران خارجی در این بازه به ۲.۲۷ تریلیون ین رسید که نسبت به سال گذشته ۲۸.۴ درصد رشد داشته است.

رویدادهای تجاری و تفریحی، پیشران جدید رشد اقتصادی دبی

◀ مرکز تجارت جهانی دبی در سال ۲۰۲۴ با برگزاری ۶۳ رویداد، از جمله ۳۶ نمایشگاه و ۱۷ رویداد تفریحی، توانست ۲۲.۳۵ میلیارد درهم خروجی اقتصادی ایجاد کند؛ که ۱۲ میلیارد درهم آن مستقیماً به تولید ناخالص داخلی دبی افزوده است.

◀ این رویدادها ۱.۵۵ میلیون بازدیدکننده جذب کردند که نسبت به سال قبل ۲۵٪ رشد داشته، و مشارکت ۵۹ هزار فعال تجاری را به دنبال داشت (افزایش ۳۵ درصدی). عملکرد DWTC با بازدهی ۷.۹ درهم به ازای هر درهم هزینه، نقش کلیدی این مرکز را در تحقق اهداف برنامه اقتصادی دبی (D۳۳) اثبات می‌کند.

گردشگری، کلید اشتغال‌زایی آینده اروپا با ۴,۵ میلیون فرصت شغلی

◀ براساس گزارش جدید شورای جهانی سفر و گردشگری (WTTC)، تا سال ۲۰۳۵ صنعت گردشگری در اتحادیه اروپا قادر خواهد بود ۴.۵ میلیون شغل جدید ایجاد کند و تعداد کل مشاغل این بخش به بیش از ۳۰ میلیون خواهد رسید.

◀ این صنعت به‌عنوان یکی از ارکان اقتصادی اروپا، پیش‌بینی می‌شود که یک‌هفتم از کل مشاغل منطقه را پشتیبانی کند. همچنین، سهم صنعت گردشگری از تولید ناخالص داخلی اروپا به ۲.۳ تریلیون یورو افزایش خواهد یافت که معادل حدود ۱۱٪ از اقتصاد کل اتحادیه است.

فروش چشمگیر سینمای چین در روز کارگر؛ استقبال از روایت‌های مردمی

- ◀ در تعطیلات پنج‌روزه روز کارگر، فروش گیشه سینمای چین از ۳۰۰ میلیون یوان (۴۱.۲۵ میلیون دلار) فراتر رفت.
- ◀ فیلم‌هایی با محوریت زندگی و مبارزات مردم عادی با استقبال زیادی روبه‌رو شدند؛ «The Dumpling Queen» با فروش بیش از ۹۷ میلیون یوان در صدر جدول قرار دارد.

ایران نما را
بشنوید.

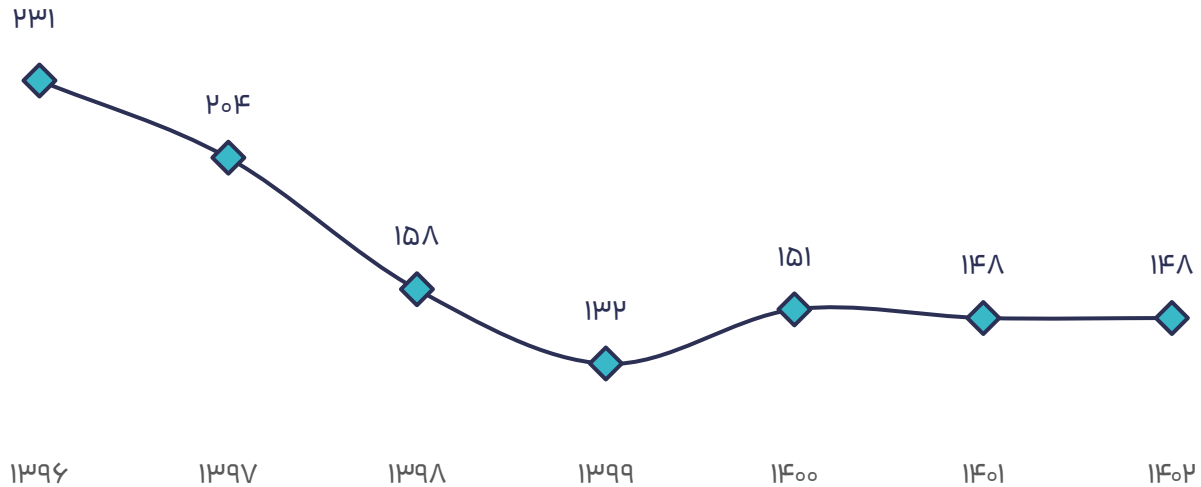
ایران نما

فرهنگ و صنایع فرهنگی ایران به روایت اعداد

سهم فرهنگ از سبد خرید خانوار ایرانی همچنان نزولی است!

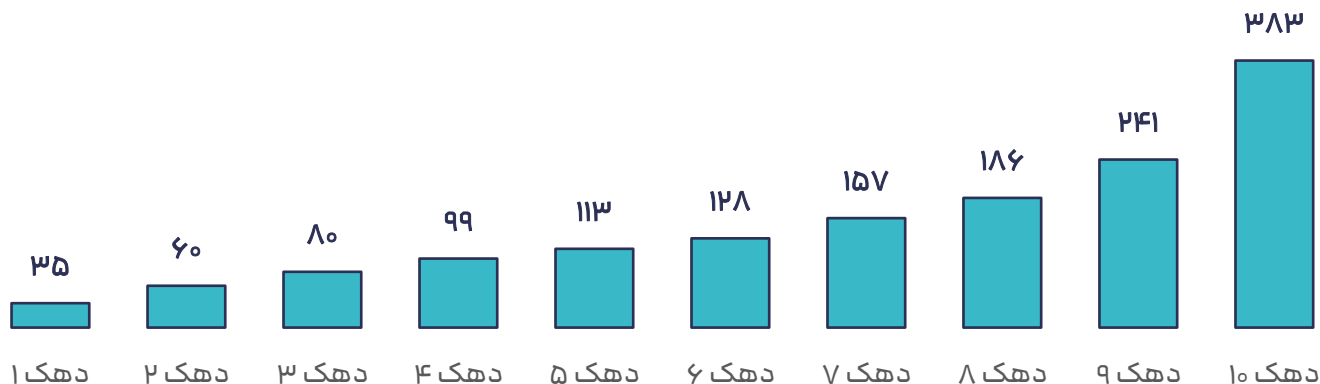
- ◀ گزارش جدیدی از مرکز تحلیل داده و سیاست‌پژوهی نمافر، با بهره‌گیری از داده‌های مرکز آمار ایران، ابعاد تازه‌ای از مصرف فرهنگی خانوارهای ایرانی را روشن کرده است. بر پایه‌ی این گزارش، مجموع هزینه‌کرد فرهنگی خانوار طی هفت سال اخیر روندی افزایشی داشته و در سال ۱۴۰۲ با جهشی محسوس به رقم ۴۰۹.۹۸ هزار میلیارد ریال رسیده است.
- ◀ اما آنچه زنگ خطر را به صدا درآورده، کاهش معنادار میانگین هزینه‌کرد هر خانوار در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال‌های پیشین است. این عدد از ۲۳۱ میلیون ریال در سال ۱۳۹۶ به ۱۴۸ میلیون ریال در سال گذشته سقوط کرده است. به بیان دیگر، اگرچه مجموع ریالی مصرف فرهنگی افزایش یافته، اما با در نظر گرفتن تورم، سهم واقعی فرهنگ در سبد مصرف خانوار به‌طور جدی کاهش یافته است.
- ◀ این افت قابل توجه، بازتابی از فشارهای اقتصادی روزافزون بر خانواده‌ها و نشانه‌ای از شکنندگی فرهنگ در برابر نوسانات معیشتی است.

روند میانگین هزینه کرد فرهنگی خانوار با محاسبه تورم در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ (میلیون ریال)

دهک دهم درآمدی بیشتر از ده برابر نسبت به دهک اول، برای فرهنگ هزینه می‌کند!

- بررسی جدید از داده‌های هزینه‌کرد فرهنگی خانوارها نشان می‌دهد که در سال گذشته، اختلاف چشمگیری میان دهک‌های مختلف درآمدی وجود داشته است. دهک اول با تنها ۳۵ میلیون ریال، کمترین سهم را به فرهنگ اختصاص داده، در حالی که دهک دهم با ۳۸۳ میلیون ریال، در صدر قرار دارد.
- نکته نگران‌کننده آن است که در تمامی دهک‌های درآمدی، میانگین هزینه‌کرد فرهنگی نسبت به گذشته با کاهش روبه‌رو شده؛ و این نشانه‌ایست از کاهش اولویت فرهنگ در سبد مصرف خانوار ایرانی!

میانگین هزینه‌کرد فرهنگی خانوار بر اساس دهک‌های درآمدی در سال ۱۴۰۲ (میلیون ریال)

سال ۱۳۹۶	سال ۱۴۰۲	
۶۱۴ میلیون ریال	۳۸۳ میلیون ریال	دهک دهم
۵۶ میلیون ریال	۳۵ میلیون ریال	دهک اول

هزینه‌کرد برای زیبایی؛ غیرحیاتی اما اولویت‌دار

خدمات و محصولات زیبایی پس از مد و پوشاک، بیشترین سهم از مجموع هزینه‌کرد فرهنگی را به خود اختصاص داده است. از مجموع ۴۱۰ همت هزینه‌کرد فرهنگی خانوارهای ایرانی، ۶۶.۷۸ همت مربوط به خدمات و محصولات زیباییست.

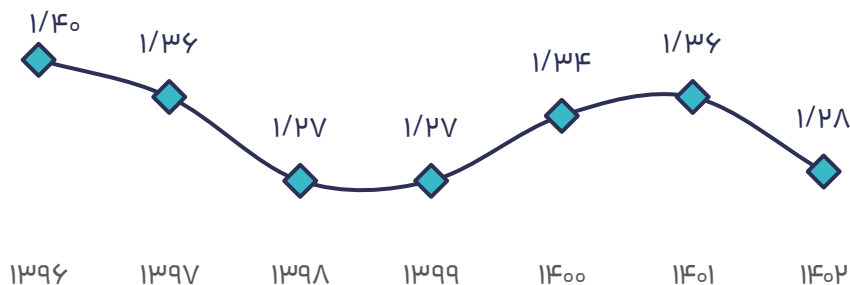
در سال ۱۴۰۲ سهم هزینه‌کرد خدمات و محصولات زیبایی خانوار معادل ۱.۲۸ درصد و مانند سایر بخش‌ها با مقداری کاهش نسبت به سال قبل مواجه بوده است اما همچنان جایگاه خود را در رتبه دوم حفظ کرده است. بالا بودن سهم کالاها و خدمات مربوط به زیبایی باوجود غیرحیاتی بودن، گزاره وجود انگاره‌های فرهنگی قدرتمند برای اینگونه کالاها را ثابت می‌کند.

میانگین هزینه‌کرد

خدمات و محصولات زیبایی

۲۴,۱

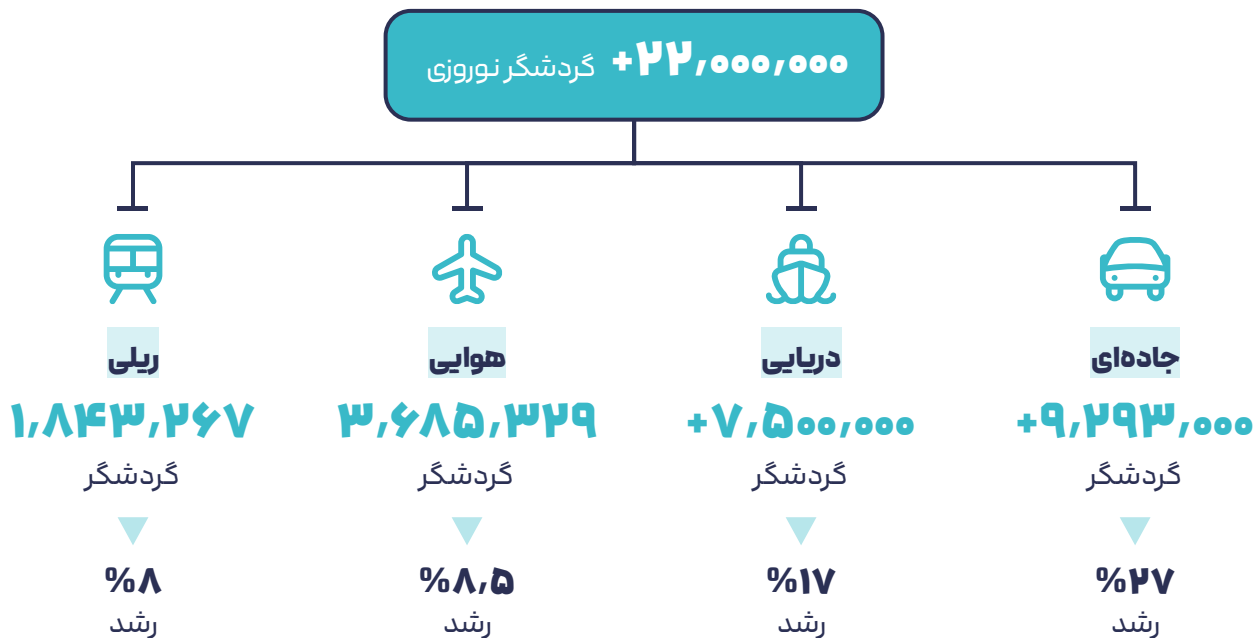
میلیون ریال

سهم هزینه‌کرد خدمات و محصولات زیبایی خانوار در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ (درصد)

نوروز پررونق؛ جابجایی ۲۲ میلیون گردشگر

◀ وزیر راه و شهرسازی ایران با اشاره به جابجایی بیش از ۲۲ میلیون نفر مسافر در نوروز امسال، از رشد ۱۸.۳ درصدی جابجایی مسافران در شقوق مختلف سفرهای جاده‌ای دریایی هوایی و ریلی خبر داد.

خلاق نما را
بشنوید.

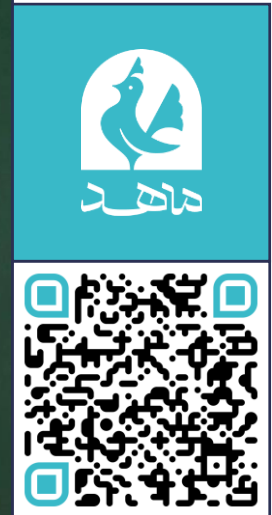

خلاق‌نما

پنجره‌ای رو به کسب‌وکارهای خلاق

ماهد، هم‌نشینی ظریف نوآوری و اصالت

مرتضی اعلایی، مدیرعامل:

- ◀ ما ماهد را از سال ۱۳۹۰ با دغدغه‌ی حفظ هویت ایرانی-اسلامی راه انداختیم. هدف این بود سبک زندگی مردم، رنگ و بوی فرهنگ خودمان را داشته باشد. تا به امروز با همکاری بیش از ۵۰ کارگاه در ۱۰ شهر، برای ۵۰۰ نفر به صورت غیرمستقیم و ۴۰ نفر به صورت مستقیم کار ایجاد کرده‌ایم.
- ◀ محصولات ما از هیأت و سوغات گرفته تا لوازم کتاب‌خوانی، همه با الهام از هنر اصیل ایرانی ساخته می‌شوند. فروشمان هم از طریق سایت، شبکه‌های اجتماعی، فروشگاه‌ها و پلتفرم‌هایی مثل دیجی‌کالا و باسلام انجام می‌شود.
- ◀ از سال ۱۳۹۲ به کمک پارک علم و فناوری قم کارمان را گسترش دادیم و تا کنون محصولات خود را به بازارهای داخلی و به‌صورت محدود به پنج کشور خارجی عرضه کرده‌ایم. با وجود سختی‌های صادرات و فاصله‌ی فرهنگ از صنعت، هنوز پای آرمانمان ایستاده‌ایم تا بتوان در دنیای امروز هم اصیل زندگی کرد.

بافدنیوم، کارگاهی به وسعت ایران

یلدا محمدی، مدیرعامل:

- ما در بافدنیوم فعالیت خود را از سال ۱۳۹۶ با تولید جاکلیدی آغاز کردیم و به مرور دامنه محصولاتمان را به اکسسوری‌هایی مثل ماگ، تابلوهای بافتنی و عروسک‌های بزرگ گسترش دادیم. از همان ابتدا هدفمان این بود که با ترکیب هنر مدرن، اصالت محلی و روایت‌های اجتماعی، محصولاتی خاص و متفاوت تولید کنیم.
- مسیر بازاریابی ما ابتدا به صورت سنتی و حضوری بود، اما به تدریج فروش مستقیم از طریق سایت و اینستاگرام، همکاری با فروشگاه‌های فرهنگ و هنر و عرضه در دیجی‌کالا را هم اضافه کردیم. امروز خوشحالیم که با ۲۶ فروشگاه زنجیره‌ای در سراسر کشور همکاری داریم.
- تیم بافدنیوم شامل ۴۰ نفر از بافنده‌هاست که بیشترشان خانم‌های سرپرست یا کمک‌خرج خانواده در مناطق کم‌برخوردار هستند و تاکنون موفق شدیم برای بیش از ۳۰ نفر فرصت شغلی ایجاد کنیم.

ویژه‌نما را
بشنوید.

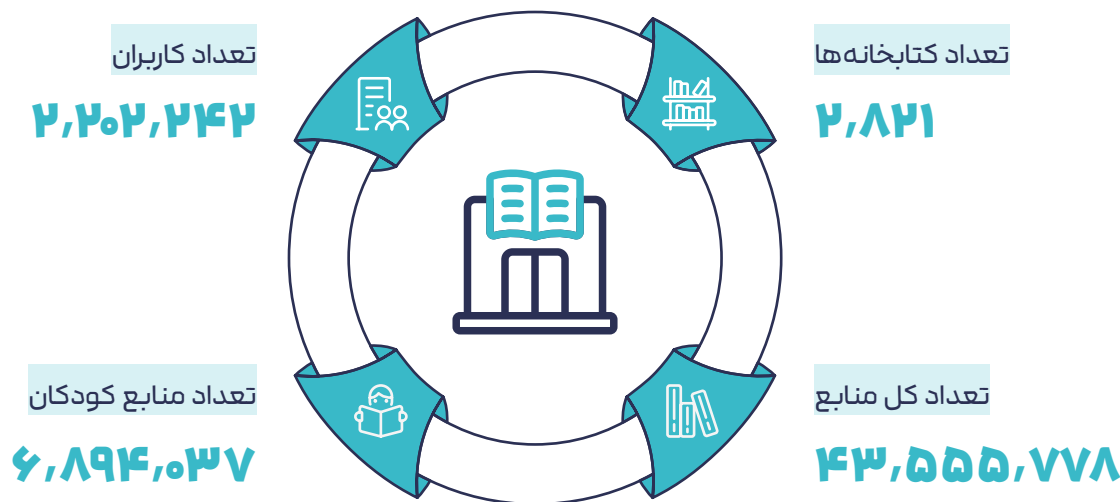

ویژه‌نما

صنعت کتاب

نمای کلان وضعیت کتاب در ایران

کتاب در بسیاری فرهنگ‌ها واژه‌ای مقدس است. در ایران هم کتاب‌خوانی همیشه به عنوان یک دغدغه مهم فرهنگی مطرح بوده است. اما تا پای آمار و اطلاعات کمی در میان نباشد، نمی‌توانیم بفهمیم مردم کتاب می‌خوانند یا نه و اگر نه، چرا نمی‌خوانند و برای ترغیب جامعه به کتاب‌خوانی، چه راهبردهایی در دست ماست. در این بخش، به بهانه برگزاری نمایشگاه کتاب تهران به سراغ آخرین و به‌روزترین آمارهای صنعت کتاب و نشر جهان و ایران خواهیم رفت.

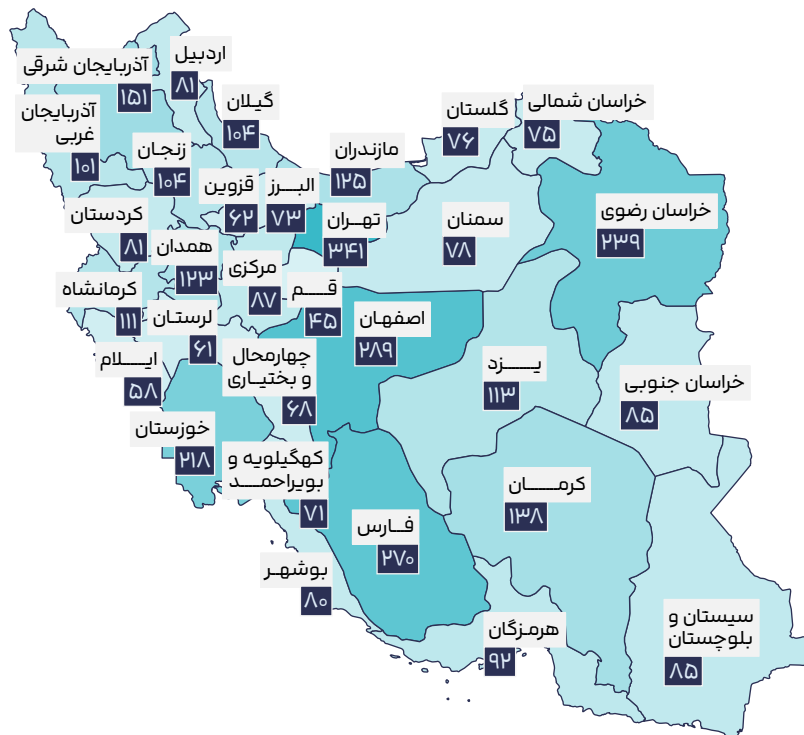

تهران؛ فقیرترین استان کشور از نظر کتابخانه عمومی

یکی از مهم‌ترین مراکز فرهنگی در هر شهر یا استان، کتابخانه‌های عمومی هستند. مطابق با آمارهای استخراج شده نمافر از سایت «نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور» تعداد ۳,۶۸۵ باب کتابخانه عمومی در کشور وجود دارد، که ۷۷.۸ درصد آن‌ها در مناطق شهری و ۲۲.۲ درصد هم در مناطق روستایی واقع شده‌اند.

واکاوی پراکندگی کتابخانه‌های عمومی کشور بر اساس استان نشان می‌دهد که استان تهران با ۳۴۱ باب کتابخانه عمومی بیشترین تعداد کتابخانه را در کشور داراست. استان‌های اصفهان، فارس و خراسان رضوی نیز در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

اما بررسی تعداد کتابخانه‌های هر استان به‌ازای هر صد هزار نفر (**جمعیت**) نشان می‌دهد که وضعیت تهران خیلی هم جالب نیست! در واقع اگر تعداد کتابخانه را نسبت به جمعیت محاسبه کنیم؛ تهران فقیرترین استان کشور از نظر تعداد کتابخانه عمومی است.

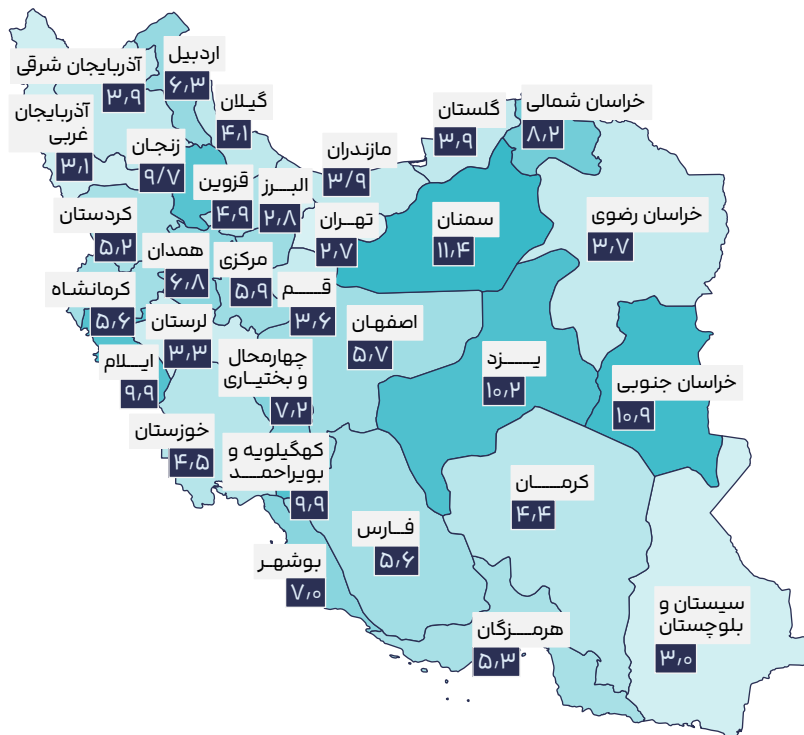
بیشترین کتابخانه

کمترین کتابخانه

پراکندگی کتابخانه‌های عمومی کشور به تفکیک استان

بیشترین کتابخانه

۱۱/۴

کتابخانه

کمترین کتابخانه

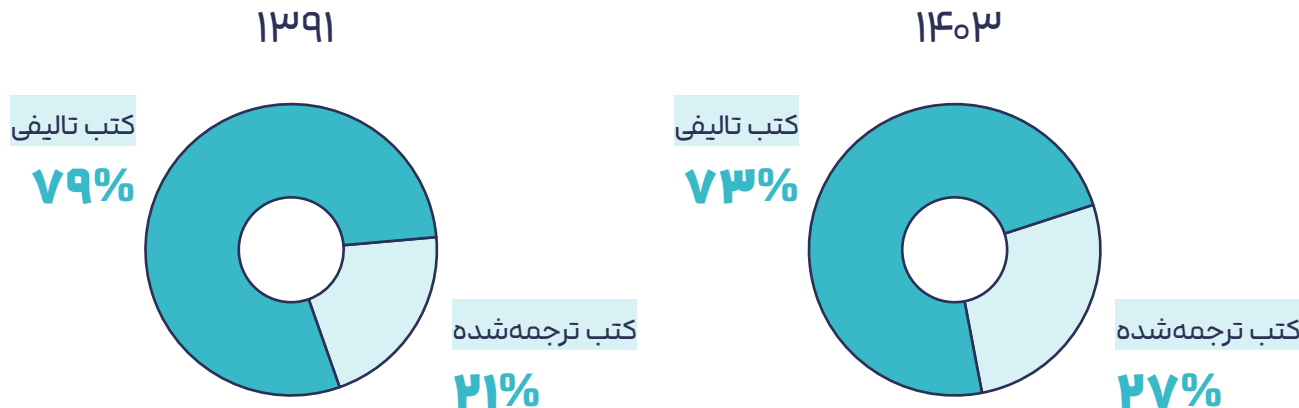
۲/۷

کتابخانه

تعداد کتابخانه‌های هر استان به ازای صد هزار نفر

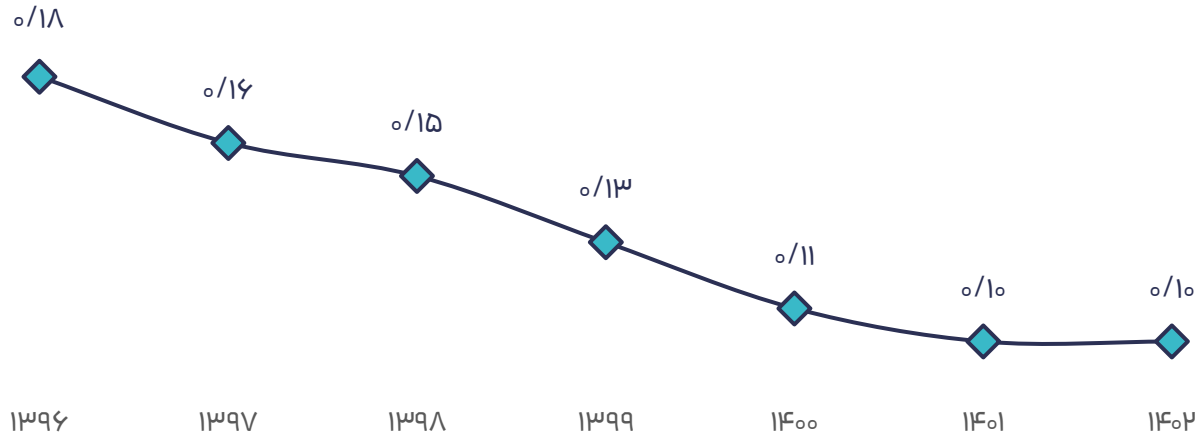
افزایش آثار ترجمه‌ای نسبت به آثار تالیفی

نسبت تعداد عنوان کتاب ترجمه و تالیف در سال ۱۳۹۱ و ۱۴۰۳

نسبت ترجمه به کل از ۲۱ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۲۷ درصد در سال ۱۴۰۳ رسیده است که بیانگر افزایش ۶ درصدی آثار ترجمه‌ای طی ۱۲ سال است. باید خاطرنشان کرد بیشتر عناوین کتب در حیطه روانشناسی و فلسفه، کتب ترجمه‌ای هستند. یعنی ۵۶ درصد عناوین در این موضوع ترجمه‌ای و ۴۴ درصد را کتب تالیفی تشکیل می‌دهند.

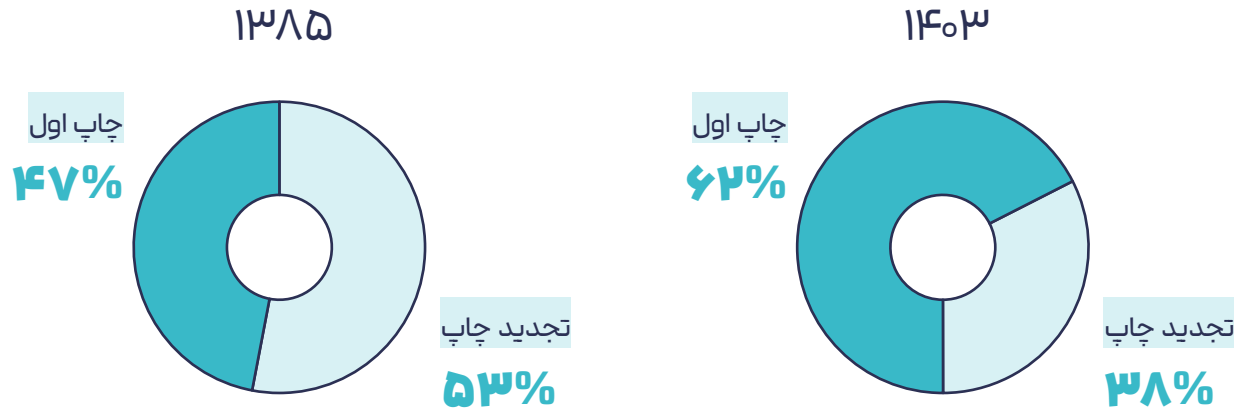
کاهش سهم کتاب از سبد خانوار

روند سالیانه سهم هزینه‌کرد فرهنگی خانوار در بخش نشر و کتاب (۱۳۹۶-۱۴۰۲)

این نمودار روند سهم «کتاب» از سبد هزینه‌کرد فرهنگی خانوار را در فاصله‌ی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ نشان می‌دهد. روند ۷ ساله، نمایانگر افت بیش از ۴۴ درصدی سهم کتاب از هزینه‌کرد فرهنگی خانوار است. این کاهش قابل توجه می‌تواند دلایل متعددی از جمله تغییر در اولویت‌های هزینه‌ای خانوار، تغییر الگوی مصرف فرهنگی، افزایش استفاده از رسانه‌های آنلاین و... را داشته باشد.

افزایش درصد کتب چاپ اول

روند درصد کتب چاپ اول به کلّ در سال ۱۳۸۵ و ۱۴۰۳

در دو مقطع زمانی فوق، روند میزان درصد کتب چاپ اول به کل کتاب‌های منتشرشده در همان سال، صعودی بوده است. اما طی ۱۸ سال به بیشترین میزان خود رسیده! در واقع ۶۲ درصد از عناوین کتاب، چاپ اولی و تنها ۳۸ درصد تجدید چاپ بوده که نشان‌دهنده غلبه نوآوری در این صنعت است. بنابراین به طور کلی می‌توان گفت، حرکت کلی این صنعت به سمت تولید کتاب بوده است.

سهم ۵۰ درصدی کتاب‌های کودکان و نوجوان و کتب کمک‌درسی از کل تیراژ

کودک و نوجوان ۳۳,۰۳۷,۱۵۳	کمک درسی ۱۷,۸۵۲,۱۳۵	ادبیات ۱۴,۳۵۷,۲۰۷	علوم عملی ۶,۹۴۸,۹۸۱		دین ۸,۰۲۸,۴۶۶	
			هنر ۲,۹۰۱,۷۳۷		فلسفه و روانشناسی ۵,۲۵۲,۱۴۵	تاریخ و جغرافیا ۵,۰۱۸,۳۶۹
		علوم طبیعی و ریاضیات ۷۲۰,۷۱۹				
		زبان ۱,۵۶۲,۱۱۵		کلیات ۸۱۴,۷۸۵		

سهم موضوعات از تعداد شمارگان در سال ۱۴۰۳

نمودار فوق، سهم موضوعات از تعداد شمارگان کتاب در سال ۱۴۰۳ را نشان می‌دهد. تصویر گویای آن است که نیمی از بازار کتاب ایران را کتاب‌های کودک و نوجوان و کمک درسی تشکیل می‌دهند.

راهنما را
بشنوید.

راه‌نما

نهاد پیشران، ضرورت حکمرانی صنایع خلاق ایران

چندپارگی حکمرانی صنایع فرهنگی و خلاق، آسیب جدی به این عرصه نوپا وارد می‌کند. این وضعیت در شرایطی اسفناک‌تر می‌نماید که به برنامه جدی و متمرکز سایر کشورها، به ویژه کشورهای منطقه در خصوص توسعه صنایع فرهنگی توجه کنیم. بسیاری از کشورهای پیشرو با ایجاد یک نهاد متمرکز و پیشران به توسعه صنایع فرهنگی و خلاق خود پرداخته‌اند.

آژانس محتوای خلاق کره جنوبی

◀ این کشور به عنوان یکی از کشورهای پیشتاز در عرصه صنایع خلاق، نهاد آژانس محتوای خلاق کره را در سال ۲۰۰۹ میلادی با تمرکز بر عموم عرصه‌های محتوایی همچون موسیقی، پویانمایی، فشن و بازی ویدئویی تاسیس کرد. این نهاد، نقشی به سزا در فراگیری جهانی هالیو یا همان موج فرهنگی کره‌ای داشته است. ضمناً آژانس مذکور در راستای مأموریت خود استفاده ویژه‌ای از ظرفیت نوآفرین‌ها و فناوری‌های نوین نموده است. سهم این آژانس از اقتصاد کره جنوبی معادل ۳۰.۶ میلیارد دلار برآورد شده است.

صندوق سرمایه‌گذاری صنعت فرهنگ چین

◀ برخی از کشورها ذیل ساختار مرسوم وزارتخانه‌ای، اقدامات توسعه صنایع خلاق را پی گرفته‌اند. چین یکی از این کشورهاست که با قرار دادن صنایع فرهنگی تحت تولیت وزارت فرهنگ، مجموعه اقداماتی را برای توسعه صنایع فرهنگی و خلاق خود پی گرفته است از جمله این اقدامات، تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری صنعت فرهنگ چین است.

دپارتمان فرهنگ، رسانه و ورزش انگلیس

◀ این کشور نیز به عنوان یکی از کشورهای پیشتاز در حوزه صنایع خلاق، با هدفگذاری تبدیل شدن به مرکز خلاقیت جهان از ظرفیت دپارتمان فرهنگ، رسانه و ورزش برای تحقق این مهم استفاده نموده است. وزیر امور رسانه، گردشگری و صنایع خلاق ذیل این دپارتمان به پیگیری اهداف ملی انگلستان در شاخه‌های مختلف صنایع فرهنگی و خلاق اقدام می‌نماید. سهم این دپارتمان از اقتصاد انگلستان، ۲۲۰.۳ میلیارد پوند ارزش افزوده ناخالص (معادل ۹.۳ درصد از کل) در سال ۲۰۲۴ برآورد شده است.

اداره سرگرمی عمومی در عربستان سعودی

این اداره در سال ۲۰۱۶ و در راستای چشم‌انداز ۲۰۳۰ نظام پادشاهی عربستان سعودی تشکیل شد و تقویت فعالیت‌ها و اقتصاد مربوط به تفریحات و سرگرمی را از رسالت‌های خود عنوان نموده است. عربستان سعودی در نظر دارد تا سهم بخش خلاق در تولید ناخالص داخلی خود را به ۴.۲ درصد افزایش دهد و تا سال ۲۰۳۰، ۲۰ میلیارد دلار درآمد و بیش از ۴۵۰ هزار شغل جدید ایجاد کند. اداره سرگرمی عربستان از طریق همکاری با بخش‌های دولتی و خصوصی برای تحقق این مهم تلاش خواهد کرد.

وزارت فرهنگ و جوانان امارات

مأموریت پیگیری توسعه صنایع فرهنگی و خلاق در امارات به نهادی ذیل وزارت فرهنگ و جوانان با عنوان «دستیار ویژه معاونت وزیر در امور صنایع فرهنگی و خلاق» سپرده شده است. این نهاد خود شامل خود شامل سه رکن اساسی است: دپارتمان تنظیم‌گری صنایع فرهنگی و خلاق، دپارتمان ترویج صنایع فرهنگی و خلاق ملی و دپارتمان اقتصاد خلاق. در همین راستا، یک سند

راهبردی با چشم‌انداز ده‌ساله برای ۲۰۳۱ با هدف توسعه صنایع فرهنگی و خلاق تهیه شده که رسیدن به سهم ۵ درصدی اقتصاد خلاق از GDP و ایجاد اشتغال برای ۱۴۰ هزار نفر تا سال ۲۰۲۶، از اهداف اساسی آن است.

کشور ما نیز با عنایت به ظرفیت‌های کم‌نظیر فرهنگی و تاریخی خود، باید یک اهتمام جدی صرف این عرصه رقابتی نماید؛ اهتمامی که لازمه آن، تحول در وضعیت نامطلوب حکمرانی صنایع فرهنگی و خلاق ایران است و برای تحقق این مهم، ایجاد **نهادهای یکتا به عنوان مرجع و متولی پیشران** این حوزه راهبردی ضروری می‌نماید. این نهاد می‌تواند افزایش بهره‌وری منابع اقتصاد فرهنگ (مثل بودجه فرهنگی کشور، بودجه ناشی از مصوبات الزام به هزینه‌کرد فرهنگی توسط دستگاه‌ها و بودجه حاصل از ایفای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها) را محقق کند.

صنایع فرهنگی تنها محدود به فرهنگ نیستند؛ بلکه به عنوان نقطه تلاقی سیاست، اقتصاد، فرهنگ و فناوری در این عرصه‌ها نقش‌آفرینی می‌کنند. سهم این صنایع در اقتصاد جهانی با صناعی چون فولاد، نفت و خودرو برابری می‌کند؛ نشانه‌ای روشن از بهره‌وری فزاینده و سودآوری ویژه آن‌ها. همین واقعیت، موجب توجه بیشتر نظام‌های حکمرانی - به‌ویژه در کشورهای پیشگام - به این عرصه شده است. «روند» پلیست میان اندیشه و عمل در مسیری که فردای بهتر صنایع فرهنگی و خلاق را رقم می‌زند.

سیاست‌پژوهی
و تحلیل داده
نماقر

موسسه کمک
به توسعه
فرهنگ و هنر

